

A futuristic robot with a metallic, blue-toned body is captured mid-air, performing a basketball jump shot. The robot's right arm is extended upwards, holding a basketball, while its left arm is outstretched for balance. The robot's head is a smooth, rounded dome with a circular sensor on the front. The background features a dense, futuristic city skyline with various skyscrapers under a deep blue sky with wispy clouds. In the upper right corner, a basketball hoop and its net are visible. The overall color palette is dominated by shades of blue and cyan, giving it a high-tech, cybernetic feel.

JAN KRATOCHVÍL

BUDOUCNOST SPORTU

JAK UMĚLÁ INTELIGENCE, BIOHACKING
NEBO KLIMATICKÁ ZMĚNA OVLIVNÍ
PROFESIONÁLNÍ I AMATÉRSKÝ SPORT

 C PRESS

Budoucnost sportu

Jak AI, biohacking a klimatická krize vše změní

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.cpress.cz
www.albatrosmedia.cz

Jan Kratochvíl
Budoucnost sportu – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2026

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

BUDOUCNOST SPORTU

Budoucnost sportu

**Jak umělá inteligence,
biohacking nebo
klimatická změna ovlivní
profesionální i amatérský sport**

JAN KRATOCHVÍL

ČTI ZA NÁRODÁK!

První stránka – a jste v národáku. Každá další nás posouvá blíž k vítězství. Co vám čtení přinese? Zjistíte na www.ctizanarodak.cz. Albatros Media podporuje osvětovou nekomerční kampaň na podporu čtenářství, kterou inicioval Svaz českých knihkupců a nakladatelů.

© Jan Kratochvíl, 2026

Translation © Dan Vořechovský, c / o Presto s.r.o., 2026

ISBN tištěné verze 978-80-264-6035-0

ISBN e-knihy 978-80-264-6075-6 (1. zveřejnění, 2026) (ePDF)

ISBN e-knihy 978-80-264-6076-3 (1. zveřejnění, 2026) (epub)

ISBN e-knihy 978-80-264-6077-0 (1. zveřejnění, 2026) (mobi)

OBECNÉ INFORMACE

Aby se kniha lépe četla, používáme v ní všeobecně mužský rod. Text tedy platí jak pro muže, tak i pro ženy a nebinární osoby.

Tato kniha byla připravena s velkou pečlivostí. Veškeré informace se však předkládají bez záruky. Autor ani vydavatel neponesou odpovědnost za případné škody ani újmy vyplývající z informací uvedených v knize.

Za obsah jakýchkoliv odkazů na webové stránky třetích stran v této publikaci nepřebíráme žádnou odpovědnost, protože je nepřijímáme za vlastní, chceme jen poukázat na stav věci v době prvního zveřejnění.

OBSAH

Obecné informace	7
Úvod	12
Šťěstí a křišťálové koule	16
Škola života	21
Skořápky ve větru	26
Evoluce	30
Staré se proměňuje v nové	35
Žábel se ukrývá v detailu	47
Boty na běhání z mikrovlnné trouby	53
S přesností na milimetr	61
Aréna zítřka	64
Co zůstává, co přichází	67
Umělá inteligence	82
Zpět na začátek	85
Síla vzorů	92
Nová zlatá horečka	99
Pestrobarevný svět umělé inteligence	102
Nové tělo	106
Člověk jako forma umělé inteligence	109
Biohacking	116
Hranice sebeoptimalizace	119
Od léčivých rostlin po kryogeniku	124
Biohacking pro všechny	126

Genetická optimalizace	128
Nanotechnologie	134
Biomechanická optimalizace	136
Konec masa a krve	139
Změna klimatu	142
Smyčka se utahuje	147
Konec hry	150
Čemu se nevyhneme	157
Dysfunkční systém.....	160
Co můžeme udělat	166
Nucená zastávka.....	171
Bez pytlů s pískem to nepůjde	175
Pozor na tunelové vidění.....	178
Hlas našeho svědomí	183
Politizace	186
Mocenská změna a lidská práva.....	191
O krizích a pandemiích.....	201
Otázka demografie.....	206
Ženský sport jako motor růstu.....	209
Tabu a jejich porušování	214
Práva a povinnosti	223
Co je ještě ve sportu únosné?	228
Nový účel.....	236
Příloha	245
Zdroje fotografií	295

*Věnováno všem, kteří vstávají brzy, i když nemusí.
Nosí píšťalky, kreslí čáry, připravují svačiny.
Třídí dresy, řídí mikrobusy, vybírají dary.
Utěšují, posilují a připomínají nám, o čem sport skutečně je.
Pro všechny, kteří nejsou středem pozornosti,
pro neopěvované hrdiny na pomezí čáře, v klubovně, v zákulisí.
Bez vás by sport neměl budoucnost,
o které bych mohl psát.
Děkuji.*

KAPITOLA 1

ÚVOD

„Člověk by neměl chtít předvídat budoucnost, nýbrž ji umožnit.“

(Antoine de Saint-Exupéry)

Jednoho jasného podzimního dne roku 1863 stál čtrnáctiletý William Arthur Cummings, později známý pod přezdívkou „Candy“, na nábreží v Brooklynu a vyhazoval do vzduchu skořápky od mušlí. Na protější straně tehdy ještě nestály žádné mrakodrapy. Dnešní New York byl pouhým příslibem. Mladý hráč baseballu byl fascinován neobvyklou trajektorií svých mušlí, které se ve vzduchu otáčely a padaly k zemi. Každá se pohybovala po křivce, jako by ji vedla nějaká neviditelná síla. Bylo by možné podobným způsobem hodit i míček? Inspirován svými pokusy s mušlemi začal Candy trénovat – a trénoval dlouho. Uplynuly čtyři roky, než byl poněkud hubený nadhazovač o svém nadhozu přesvědčen natolik, aby se odhodlal vyzkoušet ho ve hře. 7. října 1867 odcestoval Candyho tým *Brooklyn Excelsiors* do Cambridge ve státě Massachusetts k utkání s týmem Harvard College. Candy už nechal jednoho pálkaře skórovat a nechtěl, aby se to opakovalo. Uskutečnil svůj historický hod. Míček opouští Candyho ruku se silnou rotací, protíná vzduch, prudce se stáčí do strany a náhle se ocitá mimo dosah pálkaře. Ten máchne do prázdna... Candy právě provedl svůj první zdokumentovaný curveball, zakřivený nadhoz. Fanoušci byli ohromeni, tisk psal o „optickém klamu“. V následujícím období byli *Brooklyn Excelsiors* prakticky neporazitelní. Protože si nadhazovači soupeřících týmů nedokázali tento jedinečný hod dostatečně rychle osvojit, jejich pálkaři nemohli trénovat odpalování takto hozených míčků. Manažéři týmů se pak snažili přimět vedení ligy, aby nový hod zakázalo. Marně. Candyho schopnosti mu zajistily místo v tehdy slavných, i když dnes už téměř zapomenutých profesionálních týmech *Hartford Dark Blues* a *New York Mutuels*. Jeho hod z něj učinil jednoho z nejobavnějších nadhazovačů své doby. Trvalo dlouho, než se i ostatní nadhazovači naučili Candyho techniku a než se zakřivený nadhoz začal běžně používat. Jeho profesionální kariéra přitom trvala pouhých pět let. V roce 1877 se Candy přestěhoval do Massachusetts, kde žil

skromným životem lakýrníka. V roce 1939, patnáct let po své smrti, byl William Arthur „Candy“ Cummings uveden do Baseballové síně slávy.¹

Dodnes se vedou spory o tom, zda byl Cummings skutečně prvním nadhazovačem, který provedl zakřivený nadhoz. A že byl onen podzimní den roku 1863 zalitý sluncem, se traduje jen ústním podáním. Historie objevu zakřiveného nadhozu však obsahuje jakýsi univerzální vzorec, který spolehlivě popisuje proměny sportu i změny obecně tak, jak je známe: po inovaci následuje podráždění, to střídá odpor, po něm přichází napodobování a poslední fází je adaptace. Nic nezůstává stále stejné, všechno se mění, i ve sportu.

Kdyby dnes Candy navštívil baseballový zápas – a přitom si nevšímal všech těch mrakodrapů v pozadí, mobilních telefonů v rukou ostatních návštěvníků nebo obřích obrazovek nad tribunami – nejspíš by mu většina věcí před prvním nadhozem připadala povědomá. Baseball se více než téměř kterýkoli jiný sport snaží zachovat svou tradiční tvář, od nostalgického stylu oblečení hráčů až po klasickou architekturu stadionů. Po prvním hodu a prvním odpalu by si však Candy asi pomyslel, že se toho změnilo docela dost. Revoluční změny totiž probíhaly nenápadně. Moderní tréninkové metody vylepšily biomechaniku a atletickou připravenost nadhazovačů do té míry, že se dnes zakřivené nadhozy házejí takovou rychlostí, jakou se v Candyho době házely přímé nadhozy. Nejlepší nadhazovači tehdy dokázali házet rychlostí 130 km/h, zatímco dnes jsou standardem rychlosti přes 160 km/h. Současně se upravila i pravidla, aby se hra, která často trvala přes tři hodiny, zrychlila a byla dramatičtější: nadhazovači dnes mají na nadhoz jen asi 15 až 20 vteřin, byly zakázány takzvané shift-formace, aby se oslabila obrana, trenéři směřjí svým nadhazovačům radit s nadhozy méně často, došlo ke zvětšení met, aby se dalo lépe skórovat, a směny navíc začínají s běžcem na druhé metě. Candy by pravděpodobně zíral s otevřenou pusou také na to,

že dnes mají rozhodčí k dispozici videopřezkumy, které mohou změnit i již učiněná rozhodnutí. Ještě radikálněji se proměnila organizace týmů: vznikla špičková tréninková centra, do popředí se dostaly analýzy zápasů a skauting s využitím umělé inteligence a hodnoty klubů dnes odpovídají hrubému domácímu produktu menších zemí. Ačkoliv se baseball proměnil z volnočasové aktivity ve svěbytné průmyslové odvětví – ba co víc, stal se jedním z pilířů americké národní identity – nachází se dnes tento sport na rozcestí. *America's Pastime* (doslova „americká kratochvíle“), jak se tam baseballu říká, trvale ztrácí na významu. Nová sportovní odvětví, jako je pickleball, inspiroují fanoušky napříč generacemi a už dlouhou dobu přitahují výrazně více lidí. Dokáže tradiční sport, jakým baseball je, najít cestu zpět na vrchol? Chce to vůbec? A pokud ano, jaké kroky by ho optimálně připravily na budoucnost?

ŠTĚSTÍ A KŘIŠTÁLOVÉ KOULE

S výjimkou pochybných věštců neexistuje nikdo, kdo by mohl s čistým svědomím tvrdit, že dokáže předvídat běh času. Technologický vývoj nám sice umožňuje shromažďovat stále větší množství dat a pomocí rozpoznávání vzorců na základě umělé inteligence vytvářet stále přesnější předpovědi, nicméně vzájemné interakce probíhající v naší společnosti, skokové inovace nebo náhodně se vyskytující přírodní jevy pravidelně způsobují, že se zdánlivě jisté věci nakonec odehrají úplně jinak, případně se neodehrají vůbec. V roce 1814 navrhl francouzský matematik Pierre-Simon Laplace teoretickou bytost, kterou dnes známe pod názvem *Laplaceův démon*. Taková bytost by dokázala spolehlivě vypočítat minulost i budoucnost, pokud by v určitém okamžiku znala veškeré síly, polohy všech částic a všechny přírodní zákony vesmíru. Představa, že je vše předurčené a předvídatelné a že nám tedy stačí měřit jen to, co probíhá právě

„tady a teď“, upírá člověku svobodnou vůli – a v průběhu času se také setkala se značným odporem. Z kvantové mechaniky známe pojem *Heisenbergův princip neurčitosti*. Ten nám říká, že nemůžeme současně přesně znát polohu a hybnost částice. I s dokonalými měřicími přístroji by tedy informace byly vždy neúplné; jde o principiální limit přírody, kvůli němuž nelze budoucnost určit, protože je založena výlučně na pravděpodobnosti. Proti teoretické schopnosti jakéhokoli přístroje, natož skupiny lidí, předpovídat budoucnost však hovoří i teorie chaosu (i ty nejmenší změny počátečních podmínek mohou vést k obrovským rozdílům v průběhu), případně zcela přirozené omezení na straně informací ve vesmíru (protože je vesmír nekonečný, nelze shromáždit všechna data; vždy budou některá chybět).

Přesto existují způsoby a prostředky, jak alespoň tyto pravděpodobnosti porovnávat, protože pak nebudeme tápat zcela ve tmě. Sportovní svazy se zpravidla snaží orientovat svou strategii rozvoje členské základny podle demografického vývoje populace. Kluby sestavují pětileté plány za účelem stanovení vlastních cílů s přihlédnutím ke svým finančním možnostem. Většina sportovkyň a sportovců také přemýšlí o tom, co od své kariéry očekávají a jak chtějí svých úspěchů dosáhnout. To vše vyžaduje vědomé (či nevědomé) zacházení s pravděpodobnostmi. Musíme analyzovat, proč a jak se věci staly v minulosti, abychom dokázali odhadnout, jak se budou s největší pravděpodobností vyvíjet v budoucnu za nových podmínek a jak bychom případně mohli tento vývoj ovlivnit.

Futurologové jako Ray Kurzweil, Kevin Kelly, Amy Webbová, Nathalie Nahaiová, Jacque Fresco a Nick Bostrom, ale i autoři sci-fi literatury jako Isaac Asimov, Arthur C. Clarke, William Gibson,

**Taková bytost by dokázala
spolehlivě vypočítat
minulost i budoucnost,
pokud by v určitém
okamžiku znala veškeré
síly, polohy všech částic
a všechny přírodní zákony
vesmíru.**

H. G. Wells nebo Jules Verne již přišli s nespočtem přístupů k tomu, jak můžeme o naší budoucnosti přemýšlet, a napsali o tom skvělé knihy. I proto se nechci tolik utápět ve vědeckých debatách a raději přenesu jejich zásadní teze do sportovní praxe.

Existují různé metody, jak určit nejpravděpodobnější průběh událostí. Tou nej přirozenější je pro nás extrapolace. Na jejím základě je pravděpodobnější, že minulé trendy budou pokračovat nebo se opakovat, než že tomu tak nebude. Tímto způsobem vypočítáváme nejen pohyby nebeských těles, ale i dráhu letu při volných kopech nebo čas našeho příjezdu na stadion. Řada procesů však nemá lineární průběh; zrychlují se, zpomalují nebo jsou ovlivněny vnějšími faktory. Právě proto používají prognostici i jiné metody: *scénářové plánování* koncipuje celou řadu různých scénářů vývoje, aby bylo možné připravit se na všechny relevantní alternativy – tato metoda je vhodná zejména pro krizové řízení, například když tiskové oddělení musí vysvětlit, proč se čerstvá hvězdná posila minulou noc koupala nahá v městské kašně. *Analýzy trendů* vyhodnocují zesilující vlivy a jejich dopady, které budou dlouhodobě určujícím faktorem našeho všedního života – například urbanizaci, změnu klimatu nebo umělou inteligenci. Zpětné plánování vychází ze vzdálených, avšak konkrétních událostí či stavů v budoucnosti a hledá k nim nejpravděpodobnější cestu - například klimaticky neutrální stadiony nebo návrat oblíbeného klubu do první ligy. U *metody Delphi* jsou zase experti anonymně dotazováni na konkrétní budoucí vývoj. Nejčastěji se opakující trendy pak ukazují na vyšší pravděpodobnost jejich naplnění. Podobnou metodou, dnes s podporou simulací a nástrojů umělé inteligence, se určují i sázkové kurzy.

Futurologové se zpravidla nespolehají na jedinou z těchto technik, nýbrž kombinují několik z nich a přidávají i další. Každý z nich přitom ví, že ani ten nejchytřejší model s optimálně zvolenými metodami a nejprecizněji shromážděnými daty není nikdy imunní vůči

takzvané „černé labuti“: zcela nečekané události, která se však zpětně jeví jako něco, co vlastně umíme vysvětlit. Pandemie koronaviru celosvětově paralyzovala sport a dohnala některé kluby a pořadatele k bankrotu, zatímco pro uvádající značky jízdních kol, nové míčové a raketové sporty nebo polozapomenuté výrobce fitness strojů byla jakousi výhrou v loterii.

Pokud bychom se chtěli zabývat jen jedním z mnoha futurologů, nemůžeme opomenout práci Raye Kurzweila. V knize *The Singularity Is Near* (Singularita se blíží) formuloval řadu tezí, které by ani dnes, po více než dvaceti letech, nebylo možné napsat trefněji.² Kurzweil píše o fúzi člověka a stroje, o překonávání biologických hranic nebo o stavu singularity – okamžiku, kdy umělá inteligence překoná tu lidskou. Možná „nejzásadnější“ tezí je pak *zákon zrychlujících se přínosů* (doslovný překlad z anglického „Law of Accelerating Returns“). Podle něj technologický pokrok nemá lineární, nýbrž exponenciální průběh, a přitom se neustále sám zrychluje. Každá inovace vytváří základ pro další, ještě rychlejší inovace, a tím se vývojové cykly neustále zkracují a jejich následky mají stále větší dopad. Skutečným problémem však není jen obrovská síla nových technologií, ale především rostoucí tempo, kterému se musíme přizpůsobovat. Zatímco první a druhá průmyslová revoluce nám ještě daly čas nahradit profese zaniklé kvůli parním strojům a elektřině profesemi novými a vytvořit pro ně kvalifikovanou pracovní sílu, exponenciální pokrok opírající se o nové formy umělé inteligence nebo enormní výpočetní výkony kvantových počítačů by nás mohl jako lidstvo zahltit – v mnoha situacích už se to koneckonců děje.

V následujících kapitolách se pokusím předpokládaný vývoj ve sportu vyobrazit s použitím dvou os: časové a pravděpodobnostní. Monitorovací zařízení miniaturní velikosti v oblečení, která měří svalové napětí a v reálném čase analyzují zranění, rozhodčí s umělou

inteligenci a neuronovou etikou, modely výživy, spánkových cyklů a zátěže založené na analýze DNA či hybridní sportovci, napůl lidé a napůl programovatelná matérie, jejichž kognitivní schopnosti jsou přes kvantové vědomí propojeny se spoluhráči: to vše jsou možné scénáře budoucnosti sportu; liší se však jak časovým horizontem, tak mírou pravděpodobnosti.

Marku Twainovi se připisuje citát: „Historie se neopakuje, nýbrž se rýmuje.“³ Proto se budeme zabývat historickým vývojem; pomůžte nám totiž s již zmíněnou extrapolací (a občas nám zkrátka dovolí vyprávět zajímavé příběhy). Budeme analyzovat „megatrendy“ naší doby a odhadovat jejich dopad na bezprostřední budoucnost v příštích třiceti letech. Kromě toho si zaspekulujeme i o časových úsecích, které se z lidského pohledu zdají nekonečně vzdálené, z vesmírné perspektivy však hrají jen pramalou roli. I při posuzování pravděpodobností budu dávat pozor na volbu správných slov – co je představitelné a možné, co se stane s pravděpodobností hraničící s jistotou – a prosím čtenáře a čtenářky, aby činili totéž. Veškeré odhady se přitom opírají o technologický a společenský vývoj naší doby, vždy s ohledem na přirozené limity a historické zkušenosti, a zároveň jsou podmíněny tím, že žádná „černá labuť“ zítra nepřevrátí svět naruby.

Úvodem se podíváme na vývoj sportovních odvětví, tedy na to, podle jakých pravidel vznikají, jak se přizpůsobují duchu doby a jak si buď najdou svou cílovou skupinu, nebo pohoří. Následně se zaměříme na tři nejdůležitější trendy naší doby: umělou inteligenci, biohacking a klimatickou změnu. Ty bezpochyby budou mít největší vliv na to, jak se v nadcházejících desetiletích promění různé sportovní disciplíny – a my s nimi. Na závěr se budeme věnovat trendu, který sice začal už prvním hodem oštěpem v antice, v současnosti ale nabývá zcela nového rozměru: sportu jako politickému nástroji v interakci globálních mocností.

ŠKOLA ŽIVOTA

To, že se již delší dobu zabývám inovacemi a scénáři vývoje sportovního odvětví, má jen nepřímé kořeny v mém pracovním životě. Po vystudování politické komunikace jsem pracoval převážně v marketingu, radil klubům a svazům, publikoval knihy o sportovních trendech a spolu s několika dalšími lidmi založil vlastní běžeckou značku, která se snažila radikálně snížit ekologickou stopu našeho odvětví. Dnes pracuji v agentuře, která se specializuje na vývoj v oblasti zdravotnictví, přednáším, publikuji články a vytvářím další obsah se zaměřením na inovace ve sportu. Právý důvod, proč se zabývám budoucností sportu, je však úplně jiný. Je jím místo, kde se mnozí z nás cítí nejlépe. Sportoviště.

Někdy kolem mých třetích narozenin matka postavila otce před osudové rozhodnutí: buď mě bude trápit hodinami hudby, nebo tenisovým tréninkem. Chlapci by mělo zůstat aspoň trochu dětství. K tomu je třeba vědět, že jsem se narodil do rodiny s dlouhou hudební tradicí, kde všichni moji předkové nesli jméno Václav a v Pražské filharmonii hráli na první housle nebo první kontrabas. Když moji rodiče v roce 1984 krátce po mém narození emigrovali z tehdejšího Československa do Německa, začal otec vedle své profese hudebníka působit také jako trenér v klubu v sousedním městečku. Díky tomu jsem s otcem coby trenérem trávil několik odpolední v týdnu na tenisovém kurtu. Takové vztahy málokdy končí šťastně. Zatímco otec ze mě toužil vychovat nového Ivana Lendlu, já jsem tuto jeho velkou ambici příliš nesdílel. Když některé z ostatních dětí napálilo míč daleko za plot do sousední vesnice, dostalo za takový počin ještě pochvalu. Když jsem ale já poslal míč jen těsně vedle lajny, byla moje mizerná práce nohou přirovnávána k rozbité dřevěné loutce a můj přístup ke hře, k životu i k existenci celého vesmíru byl podroben neúprosné kritice. Víím, že to otec myslel dobře, a skutečně jsem celkem

snadno dokázal vyhrát ne jeden turnaj, moje tenisová kariéra však byla přesto už předem odsouzena k nezdaru. Po rozchodu rodičů jsem se s matkou vrátil do Prahy a trénoval už jen příležitostně v malém tenisovém klubu dole u přístavu.

Své rakety jsem nakonec nechal pod postelí napospas prachu. Ačkoliv dnes trochu lituji, že jsem svůj tehdejší domnělý talent nevyužil k zářné kariéře po boku Rogera a Rafy, měl jsem díky tomu v mládí všestranné sportovní vyžití, což bych přál úplně každému. Snadno se tak učím nové věci. Hltal jsem každý sportovní časopis od první do poslední stránky a snil o tom, že hraji fotbal jako Eric Cantona a lyžuji jako Hermann Maier. Chtěl jsem si zkrátka vyzkoušet úplně každý sport. Hrál jsem basketbal za srdečnou, ale zoufale netalentoovanou partu z mé pražské čtvrti, vstřelil pár gólů za kdysi slavnou Duklu, dnes už jen paběrkující na konci prvoligové tabulky, a na jednom golfovém turnaji pro amatéry jsem za bouřlivého potlesku osamělého podroušeného správce hřiště trefil jamku hned první ranou. Na víc než krátké epizody prchavého úspěchu to ale nikdy nestačilo. To, co následovalo, nebyl jen osobní příběh o zamilovaném vztahu

**Protože hokejová výstroj
byla drahá a pronájem ledu
na stadionech finančně
neúnosný, vyrostly místo
toho jako houby po dešti
florbalové kluby**

k jednomu sportovnímu odvětví s omezenou globální popularitou, ale také lekce o tom, jak by jeden sport mohl změnit svět, a proč se to nakonec nepovedlo.

Ve třinácti letech jsem v Praze přešel na novou školu. Potkal jsem tam čtyři kluky s podobným pohledem na věc, kteří jsou mi i dnes, o téměř třicet let později, tak blízcí, jak jen přátelé mohou být. Ukázalo se, že jsme všichni na svých předchozích školách přišli do kontaktu s novou variantou hokeje, která nás ohromně bavila. Florbal právě nabýval po celém Česku na popularitě a v každém tělocvičárském kabinetu nemohla chybět sada podlouhlých plastových hokejek a dřevých míčků. Svá zlatá léta současně

zažíval český lední hokej; od konce 90. let dominoval světové scéně. Hráči jako Jaromír Jágr nebo Dominik Hašek nebyli pouhými hokejisty, lidé je chtěli na Hradě, a když Česko v roce 1998 na olympijských hrách v Naganu ovládlo i takzvaný „turnaj století“, nebrala tato euforie konce. Národní hokejový svaz očekával explozi nových členů. Jeho představitelé si byli jistí, že každé dítě napochoduje k nejbližšímu klubu s bruslemi na ramenou a přihláškou v kapse. Dopadlo to ale jinak. Protože hokejová výstroj byla drahá a pronájem ledu na stadionech finančně neúnosný, vyrostly místo toho jako houby po dešti florbalové kluby. Oba sporty si byly podobné, florbal se ale dal hrát v každé tělocvičně. Hokej bez ledu, bez bruslí, bez těžkých chráničů, bez starých bafuňářských struktur, bez hyperdominantních trenérských osobností.

Byl to klasický přelévací efekt (spillover), jak ho znáte z každé marketingové učebnice. Zatímco český hokej v následujících letech po odchodu zlaté generace postupně ztrácel kontakt se světovou špičkou, florbal se nezadržitelně rozvíjel a dnes čítá téměř třikrát tolik klubů.

Naše parta si hodiny tělocviku ukradla pro sebe, všechny spolužáky vzala jako rukojmí, vytvořila školní ligu a známky jsme si od našeho tělocvikáře, který byl do florbalu nadšený stejně jako my, vysloužili většinou až v posledních deseti minutách poslední hodiny školního roku. Založili jsme vlastní klub a o něco později jsme s jedním kamarádem přestoupili do první ligy. Po maturitě jsem ale odešel studovat do Berlína. Protože jsem vyrůstal a sportovně se formoval v jedné z mála florbalových velmocí, patřil jsem v Německu několik let ke špičce. Florbal mě ale natolik uchvátil, že jsem i tam chtěl udělat vše pro to, aby se tento sport rozvíjel stejně rychle. Stal jsem se reprezentačním trenérem mládeže, začal vydávat první odborný časopis, stal se event manažerem u celostátního svazu a pořádal první velké akce. Ještě v roce 2012 se v deníku FAZ objevil

titulek „Florbal: Spící obr“ a článek poukazoval na obrovský potenciál tohoto sportu v Německu i mimo něj.⁴ I zde se nakonec objevily florbalové hokejky téměř v každé školní tělocvičně – i když je neznalí učitelé a učitelky vydávali za „plastový hokej vhodný pro takové to školní sportování“. Profesionální hokejové týmy v DEL i NHL zařadily tento tehdy populární sport do svého letního programu a využívaly ho k oslovení široké veřejnosti na volnočasových akcích. Bylo to tedy nevyhnutelné: v roce 2028, možná už 2024, se florbal stane olympijským sportem a dobude svět. Všechno ale nakonec bylo jinak, ostatně jako vždy.

Na mistrovství světa v Praze, Stockholmu a Curychu si sice do velkých arén našlo cestu téměř 20 000 diváků, mimo etablované země ale florbal neprorazil. Růst se zastavil. Dnes spící obr dál dřímá v kómatu a pravděpodobně ještě dlouho bude. Jak se tedy stalo, že se florbal v některých zemích stal zdaleka nejoblíbenějším halovým sportem, zatímco v jiných se za zdánlivě identických předpokladů propadl do bezvýznamnosti? Jaké vzorce tu lze vyčíst, pokud jde o vývoj jiných sportů? V mé domovině se říká: „Po bitvě je každý generál.“

Při zpětném pohledu lze tedy docela dobře ukázat, co pomohlo rozvoji tohoto sportu a které chyby ho zastavily v rozletu. Země, regiony i celé světové společenství se současně s tím musely a musí vyrovnávat s trvale se měnícími překážkami i příležitostmi doby. Móda a trendy dokážou často stabilní vývoj proměnit v prach ze dne na den.

Zkrátka a dobře, florbal v Česku netěžil jen z hokejového boomu, ale také ze slabosti tradičních halových sportů, jako jsou basketbal nebo házená. Jejich svazy totiž myšlenkově uvízly v socialismu a nové sportovní disciplíny, šířené nadšenými studenty, doslova přenechaly hřiště. Lokální nadšenci aktivně propagovali florbal na školách; svaz intenzivně oslovoval učitele a tělocvikáře a těžil ze státních investic

do infrastruktury, díky nimž bylo k dispozici stále více volných hal. K tomu všemu se přidal i hyperkapitalistický duch 90. let. Tehdejší móda ostrých loktů ve společnosti sice byla toxická pro soudržnost obyvatel, každý hrál sám za sebe a korupce bujela, zároveň se ale rozvíjel dravý podnikatelský duch a společnost to akceptovala. Logika zněla: „Co nic nestojí, nestojí za nic.“ Když jsem se v roce 2005 přestěhoval do Berlína, překvapilo mě, že členské příspěvky dosahovaly jen třetiny toho, co se běžně platilo v Česku, přestože německé platy tehdy byly stále třikrát až čtyřikrát vyšší. V Česku byli lidé ochotni investovat do svého sportu v přepočtu osmkrát (!) více peněz než v Německu. Jak malé oddíly, tak větší kluby a národní svaz si tak mohly dovolit angažovat profesionální zaměstnance, pronajímat dostatek hal a věnovat se rozvoji sportu. Podobné specifické výhody jsou společné i ostatním florbalovým velmocem: Švýcarsko těžilo z infrastruktury s velkým počtem hal, dobře organizovaných a financovaných klubů a ze své menší rozlohy, která umožnila rychle zavést celostátní soutěže ve všech věkových kategoriích. Svou roli hrála i silná vazba na lední hokej. Tu využilo i Švédsko, skutečná kolébka florbalu, které mělo dobrých dvacet let náskok. Tam byl navíc tento sport brzy zařazen i do národních výukových osnov, takže se s ním každé dítě intenzivně potkalo už ve škole a učitelé tělocviku v něm měli patřičné vzdělání. Švédsko jako průkopník tohoto sportu od počátku dominovalo všem mezinárodním soutěžím a vyhrávalo jedno mistrovství světa za druhým, čímž se florbalu dostávalo pravidelné pozornosti médií. Dalším faktorem byl demografický vývoj. Koncem 80. let zažilo Švédsko populační boom, který o něco později vedl k nárůstu členské základny sportovních klubů. Při vědomí všech těchto okolností by nás z dnešního pohledu nemělo překvapovat, že to má tento sport v Německu dodnes těžké – v zemi s nedostatkem velkých sportovních hal, navíc často zchátralých, se silnou konkurencí ostatních halových sportů, s obavami z nových sportovních

trendů a s chronicky zavřenými kapsami, pokud jde o výdaje na rekreační sport. K tomu se přidává fakt, že i mladé svazy musí brzy přijmout federální strukturu a zakládat zemské svazy, protože jinak by neměly přístup k hracím časům v halách nebo k běžným dotacím od státu a Německého olympijského sportovního svazu. Agilní světová federace by sice mohla vzbudit zájem i zvenčí, a to pomocí inovativních soutěží, atraktivních kampaní nebo promyšleného decentralizovaného rozvoje. Aby však světová federace vyvolala zdání profesionality, velmi rychle si osvojila zkostnatělé struktury a způsoby chování, které už celá desetiletí paralyzují zavedené svazy, jako je ten házenkářský nebo volejbalový. A to včetně přestárlého personálu, jenž dodnes nedokázal pustit ke kormidlu mladé lidi, kteří mohli přijít s daleko lepšími nápady, jak oslovit nové generace. Je to selhání, které je pravděpodobně charakteristické i pro mnoho jiných sportů.

Jak se tedy jiným sportům, například padelu, podařilo ovládnout celá předměstí po celém světě, kde se staví jeden kurt vedle druhého? Proč jsou soutěže ve fitness najednou populárnější než hudební festivaly? Jak je možné, že náročné maratony jsou na roky dopředu vyprodané, takže se startovní čísla musí losovat? A bude tomu tak i v roce 2040, 2050 nebo 2100? Budeme pak ještě vůbec chtít sportovat? Budeme toho ještě schopni? Budeme muset? Bude nám to dovoleno?

SKOŘÁPKY VE VĚTRU

Svět a s ním i všechny možné scénáře, které nás mohou potkat, jsou stále složitější, možnosti fantastičtější a jejich odhadování obtížnější. Mnoha lidmi uctívaný autor sci-fi Arthur C. Clarke ve své sbírce esejů formuloval tvrzení, že každá dostatečně pokročilá technologie je k nerozeznání od magie.⁵ Kdyby dnes někdo před našima očima vytvořil holýma rukama ohnivou kouli, pravděpodobně bychom to

pro nedostatek vědeckých důkazů interpretovali jako paranormální jev – budoucí technologie by však mohly právě takové „zázraky“ umožnit. Protože se můžeme na každé křižovatce vydat jiným směrem a protože po ní následuje nekonečný počet dalších křižovatek a scénářů budoucího vývoje, nejde mi v této knize ani tak o to, abych se pokoušel odhadovat události, které se možná

či pravděpodobně stanou, anebo se třeba nestanou vůbec. Místo toho se chci zaměřit na vývojové trendy a myšlenkové vzorce, abychom jako sportovní komunita i jako jednotlivci dokázali lépe pochopit příležitosti a rizika naší budoucnosti. Teď stojíme tady a hledíme vpřed.

Před dobrými dvaceti lety se v našem berlínském sportovním klubu rozhořel spor. Klub měl několik oddílů, od tenisu přes kuželky až po roztleskávačky. Většina z nich vznikla jako týmy s nepříliš velkými ambicemi, a když najednou florbalisté sháněli sponzory a chtěli experimentovat s „těmi internety“, bylo to pohodlnému, důstojně šedivému představenstvu spíše na obtíž. Když jsme trvali na tom, aby si klub nechal vytvořit pořádné webové stránky, které bychom dokonce zvládli naprogramovat i sami, namítli nám, že na nástěnku tamhle v klubovně je vyvěšeno všechno, co členové potřebují vědět. Webové stránky prý nejsou potřeba. Samozřejmě že nešlo ani tak o skepsi vůči technologiím, jako spíš o strach ze ztráty kontroly a z toho, že budou nahrazeni mladšími lidmi, kteří lépe chápou ducha doby. V následujících letech se náš oddíl postupně odloučil, založil si vlastní nový klub a rozrostl se v jeden z největších v zemi. Zbytek původního klubu dopadl jinak, věkový průměr vystřelil nahoru, zatímco počet členů rychle klesal. Dnes už pochopitelně žádný klub potřebu webových stránek nezpochybňuje. Přežitek v podobě nástěnky však pěkně ilustruje, co znamená lpět na známém, pohodlném a obvyklém.

**A to včetně přestárlého
personálu, jenž dodnes
nedokázal pustit
ke kormidlu mladé lidi,
kteří mohli přijít s daleko
lepšími nápady, jak oslovit
nové generace.**

Za dvacet let se budeme jistojistě usmívat nad dnešní tvrdohlavostí rozhodovacích orgánů v úplně jiných věcech – možná i nad tou vlastní. Rozšíření klubového programu o nové trendové sporty, nezávazné soutěže pro nečleny, tréninkové moduly s podporou umělé inteligence nebo vybudování drenážního systému na ochranu před přívalovými dešti způsobenými změnou klimatu namísto dalšího, už jedenáctého tenisového kurtu; věci, které nám dnes zdánlivě přinášejí jen starosti a náklady, budou za pár let možná rozhodovat o existenci organizací nebo celých sportovních odvětví.

Mnohé změny se nám nemusí líbit. Většina z nich nás asi bude i znepokojovat, protože ohrožují to „krásné a opravdové“, co si spojujeme se sportovním světem naší doby. Budeme se muset vyrovnat s dilematem: na jedné straně stojí pokrok v podobě odolnějších plodin zmírňujících hlad či genové terapie ničící rakovinné buňky, na straně druhé je tu však hrozba, že pandemie či války budou mít ničivější dopad než kdykoli v minulosti. Musíme se tedy ke své budoucnosti postavit čelem: otevřeně, zodpovědně, obezřetně a zvědavě.

Čas je zvláštní věc. Formuje věci, aniž by se jich dotýkal, spojuje je i rozkládá, vytváří vzpomínky a dovoluje nám zapomenout. Čas zasazuje i hojí rány, plyne cyklicky i anticyklicky zároveň. Čas nám do cesty staví hádanky a nutí nás činit rozhodnutí, aniž bychom skutečně věděli, co přijde. Neviditelná ruka, která určuje směr. Od chvíle, kdy Candy házel do vzduchu skořápky od mušlí, se toho hodně změnilo. Na protějším břehu dnes vyrostl jiný svět. A zítra tam bude stát zase nový.

KAPITOLA 2

EVOLUCE

A bychom dokázali posoudit dopady megatrendů naší doby, musíme nejprve pochopit, jaká logika stojí za vývojem sportovních odvětví, jak tato odvětví vznikají, podle jakých pravidel se mění – a jak dokážou reagovat na překážky v budoucnosti. Zde se hodí zmínit známé dílo z viktoriánské doby: *The Origin of Species (O původu druhů)* od Charlese Darwina, v němž formuloval svou teorii přírodního výběru.⁶ Když se podíváme na vývoj sportovních odvětví zblízka, uvidíme zřejmé paralely s Darwinovým schématem: Po variaci (různá sportovní odvětví) následuje *nadprodukce* (nové myšlenky dávají vzniknout novým sportovním odvětvím), *boj o přežití* (sportovní odvětví soupeří o účastníky, pozornost médií a sponzory), *přírodní výběr* (přežívají ta sportovní odvětví, která se dokážou nejlépe přizpůsobit požadavkům doby), *dědičnost* (rozhodující vlastnosti úspěšných sportovních odvětví jsou přejímány a integrovány do nových sportovních odvětví, zatímco prvky, které jsou na překážku, zůstávají minulostí) a vše završuje opět vznik nových sportovních odvětví. *Survival of the Fittest (přežití nejschopnějších)*, jak to nazval Darwin.⁷ Ale vezměme to popořadě.

Vývoj sportovních odvětví byl odjakživa úzce spojen se společenskými změnami a technologickým pokrokem. V antice nebyl sport jen o poměřování sil, byl také rituální slavností. Ke sportu jako čistě volnočasové aktivitě mělo tehdy lidstvo ještě daleko; jeho funkce byly zpočátku zcela jiné. Olympijské hry, které se poprvé konaly v roce 776 př. n. l. v antickém Řecku, nabízely disciplíny jako zápas, běh a hod diskem, v nichž atleti nebojovali pouze o vítězství, ale uctívali také bohy – to byl základní kámen organizovaných soutěží. Rovněž bojová umění ve staré Číně a míčové hry mezoamerických civilizací, například pok-a-tok Mayů (hra podobná basketbalu, při níž se míč musí dopravit skrz soupeřovu obruč bez použití rukou či nohou, nýbrž výhradně boky, lokty a kolena), mají symbolický a ceremoniální význam a propojují atletiku se spiritualitou. Sporné je naproti tomu

to, zda bychom měli za sport považovat boj o přežití gladiátorů, který v Římě sloužil k pobavení plebsu.

Ve středověku a renesanci se sportovní odvětví vyvíjela v úzké souvislosti s vojenským výcvikem, šlo například o rytířská klání na koních, lukostřelbu nebo šerm. V evropských vesnicích vznikaly rané, tehdy ještě chaotické formy fotbalu. V 15. století se začaly objevovat hry s pevnějšími a jasnějšími pravidly, například *calcio storico* (kombinace fotbalu, ragby a špetky wrestlingu), které můžeme považovat za předchůdce organizovaných týmových sportů. Průlom sportu jako masového fenoménu přišel v 19. století. Střední třída získala díky industrializaci více volného času a urbanizace přinesla vznik aglomerací, v nichž se daly kluby lépe řídit. Snazší bylo také pořádání soutěží. Fotbal, ragby, baseball, ale i tenis se dočkaly vytvoření jednotných pravidel a založení oficiálních svazů pomohlo s rozšířením těchto sportovních odvětví. V Anglii vznikali první výrobci sportovního zboží, například společnost F. H. Ayres se v roce 1810 pustila do výroby vybavení pro kriket, firma Mitre, původně se zabývající koželužstvím, zase v roce 1817 začala s výrobou fotbalových míčů. V roce 1873 se konala první mistrovství světa, konkrétně v jachtingu a kulečnicku. Obnovením olympijských her Pierrem de Coubertinem v roce 1896 pak vznikla první skutečně globální platforma pro mezinárodní sport.

Ve 20. století jsme pak byli svědky rychlé profesionalizace a s tím spojené komercializace vrcholového sportu. Již v roce 1910 vydělávaly baseballové hvězdy jako Ty Cobb až 10 000 dolarů za sezonu (dnes by to bylo 300 000 dolarů). Rozhlasová a později televizní média rozšířila sport do domácností po celém světě a umožnila fanouškům sledovat zápasy a sportovce na dálku. Vznikly komunity fanoušků a s nimi také vzájemná rivalita. Na oblibě získávaly nové týmové sporty jako basketbal, volejbal nebo lední hokej. Etablované sportovní disciplíny se začaly kombinovat do nových sportovních

odvětví typu triatlonu nebo moderního pětiboje. Sport má nyní silnější politický charakter – jako kolbiště pro politické zájmy a společenský protest. Zejména od 60. let jsou se sportovními událostmi spojeny také ikonické scény, které mají vliv na celou společnost: Kathrine Switzerová se v roce 1967 přihlásila v převleku za muže na Bostonský maraton a na trati byla obtěžována jedním z pořadatelů; protest „Black Power“ na Letních olympijských hrách 1968 v Mexiku, kdy sprinteri na 200 metrů Tommie Smith a John Carlos vztyčili nad hlavu pěsti v černých rukavicích, aby protestovali proti rasové diskriminaci v USA; nebo oslavy v ulicích Prahy v roce 1969, kdy československý hokejový tým na mistrovství světa podruhé porazil tehdy neporazitelný Sovětský svaz, jehož vojska předchozího roku obsadila Československo tanky.

V éře studené války se doping stal palčivým tématem. Ruku v ruce s tím ale mix zábavy, byznysu a celospolečenského vlivu proměnil sport v celosvětovou popkulturní show. Zhruba od polovi-

**E-sport si získává renomé,
na jeho základech vzniká
vlastní průmyslové odvětví
a bojuje o to, aby byl uznán
jako sportovní disciplína.**

ny 80. let se ze sportu stal miliardový byznys, k jehož ústředním aktérům patřili vedle médií, výrobců sportovního zboží, klubů, svazů a pořadatelů sportovních akcí také samotní špičkoví sportovci a sportovkyně.

Od počátku 21. století nabyly na významu individuální a extrémní sportovní odvětví jako snowboarding, BMX nebo parkour. Nástup internetu, sociálních sítí a streamovacích platform přinesl fanouškům ještě bezprostřednější možnosti kontaktu s jejich oblíbenými sporty a idoly. Sportovci sami aktivně komunikují se svými cílovými skupinami, již nejsou závislí na PR práci svých týmů a mohou tak úspěšně zpeněžit své jméno. Kromě toho se sport stává oblíbeným cílem investic miliardářů – například Mark Cuban si v roce 2000 pořídil za 285 milionů dolarů Dallas Mavericks, v roce 2023 pak prodal většinu svého podílu asi

za 3,5 miliardy dolarů. Hodnota klubů a jiných sportovních organizací rychle roste, takže jsou atraktivním cílem investic a mnohdy i spekulací bohatých podnikatelů a fondů. Stále extrémnější forma komercializace vrcholového sportu rovněž vede v mnoha profesionalizovaných svazech ke korupci. V rostoucí míře se rozevírají nůžky mezi bohatými soutěžemi, kluby a hvězdnými atlety na jedné straně a jejich fanoušky a širokou veřejností na straně druhé. Digitálně jsme si blíží, společensky se však od sebe vzdalujeme. E-sport si získává renomé, na jeho základech vzniká vlastní průmyslové odvětví a bojuje o to, aby byl uznán jako sportovní disciplína. Olympijský program se stále více podřizuje zájmům mladších cílových skupin, proto byl rozšířen o surfování, breakdance nebo sportovní lezení. Globální sportovní hnutí obecně usiluje o větší inkluzivitu: *Speciální olympiády* pro osoby s mentálním postižením i *paralympiády* pro sportovce s tělesným postižením si získávají pozornost médií a celkově jsou ve veřejném prostoru více vidět. Kromě toho se v tréninku a soutěžích klade větší důraz na vědecké postupy, využívá se nositelná elektronika, precizní měřicí systémy a analýzy dat s podporou umělé inteligence. Debata se soustředí kolem témat jako udržitelnost nebo diverzita, přičemž nové komunikační kanály se ve spojení se společenským a kulturním napětím odrážejí v silnější politizaci, a tím i polarizaci sportovního prostoru.

Pokud se máme pokusit odhadnout, jak se sportovní odvětví v nadcházejících letech promění, která z nich mají nejlepší a která nejmenší vyhlídky na významný růst, musíme se blíže podívat na celou řadu faktorů.

STARÉ SE PROMĚŇUJE V NOVÉ

Jen málo disciplín může demonstrovat vzájemné působení společenských trendů a úspěšného rozvoje sportu tak jasně jako pickleball,

nejrychleji se rozvíjející sportovní odvětví v Severní Americe. Pickleball se podobá tenisu, hraje se ale na výrazně menším hřišti, s nižší sítí, plastovými pálkami (tzv. „paddles“), dutým dírkovaným plastovým míčkem (tzv. „wiffle ball“) a má speciální pravidla, která zajišťují delší výměny. Pickleball je pro amatérské sportovce tak atraktivní zejména proto, že se snadno učí a není fyzicky příliš náročný. Díky tomu je tento sport nadmíru oblíbený u seniorů – z čehož se americké pojišťovny radovaly jen do té doby, než zjistily, že má pickleball patrně na svědomí dramatický nárůst zranění kyčlí a kolen, který je ročně stojí téměř 400 milionů dolarů.⁸ Přitom pickleball není nijak mladý sport, světlo světa spatřil již v roce 1965 nedaleko Seattlu. Tři přátelé – Joel Pritchard, Bill Bell a Barney McCallum – chtěli pro své rodiny vymyslet hru, u které by fyzické přednosti nehrály tak velkou roli a které by se mohl zúčastnit každý. V 70. letech se tento sport rozšířil nejprve ve státě Washington, později i za jeho hranice; v roce 1984 nakonec vznikla USAPA (United States Amateur Pickleball Association), která vydává první oficiální pravidla. V následujících desetiletích rostla popularita pickleballu spíše pozvolna, nacházel si však příznivce i mimo USA a v roce 2019 už ho aktivně hrálo asi 3,3 milionu lidí. Skutečnou explozi však sport zažil během pandemie covidu mezi lety 2020 a 2022. Protože tehdy byla většina sportovišť uzavřená, obrátili fanoušci raketových sportů svou pozornost právě k pickleballu. Nejenže vybavení nestojí žádnou závratnou částku, ale kompaktní hřiště (6,10 × 13,41 m) lze postavit prakticky na každém opuštěném parkovišti – o která v dobách zavřených obchodů nebyla nouze. V roce 2024 evidoval národní svaz jen v USA téměř 50 milionů příležitostných hráčů a hráček pickleballu, s roční mírou růstu přes 220 % v předchozích třech letech. Co do rozšíření již pickleball dávno předstihl tradiční sporty jako tenis (22,6 milionu aktivních hráčů) nebo basketbal (27 milionů hráčů) a usadil se na třetím místě za během a cyklistikou. Přestože zpočátku oslovoval spíše starší

publikum, průměrný věk se každých dvanáct měsíců snižuje o necelé dva roky.⁹ Díky PPA Tour už existuje i profesionální soutěž, která má také své hvězdy: Ben Johns (na odměnách získal v roce 2023 2,5 milionu dolarů) nebo Anna Leigh Walters (1 milion dolarů na odměnách) se již dokážou pickleballem profesionálně velmi dobře uživit.¹⁰

Na podobné faktory úspěchu sází i padel, „mimoamerický“ protějšek pickleballu. Padel je také raketovým sportem, z hlediska infrastruktury a fyzické námahy je ale náročnější. Hraje se rovněž na hřišti, které se podobá zmenšenému tenisovému kurtu. Kolem dokola jsou však vysoké stěny, zčásti mřížované, zčásti skleněné – ty podobně jako ve squashu umožňují odraz míčku. Hraje se s karbonovými pálkami vyplněnými speciální pěnou a měkčím tenisovým míčkem, který se tím pádem odráží poněkud líněji. Svůj původ má padel v málo známé variantě halového tenisu, tzv. platformovém tenisu. Stojí za ním Mexičan Enrique Corcuera, který v roce 1969 přestavěl svůj squashový kurt a novou hru nazval „Paddle Corcuera“. V roce 1974 novou hru vyzkoušel Alfonso von Hohenlohe-Langenburg, když byl u Corcuery na návštěvě, a okamžitě ho pohltila. Následně pak ve svém tenisovém klubu ve španělské Marbellě nechal postavit první dva padelové kurty, jen v mírně odlišném designu. V roce 1975 přinesl tuto hru do Argentiny Julio Menditeguy, člen Alfonsova klubu, a podílel se tak na mezinárodním rozšíření tohoto sportu, zejména ve španělsky mluvícím světě. Podobně jako u pickleballu následovala desetiletí „spánku Šípkové Růženky“, dokud v roce 2008 v důsledku světové hospodářské krize nepraskla realitní bublina i ve Španělsku. Nevyužité stavební pozemky od té doby slouží jinému účelu, byly přestavěny na padelové kurty. Růst sportu nabral na obrátkách, vznikla profesionální soutěž World Padel Tour, a protože základní infrastruktura již byla vybudována, vytěžil maximum z pandemických omezení i padel.¹¹ Sport zažívá boom také v Itálii, Švédsku a Belgii. V Německu se prosazuje spíše pomaleji,

ale i tam má své prominentní příznivce, například Jürgena Kloppe. Hvězdný trenér nechal v jedné berlínské průmyslové budově postavit padelový areál s devíti kurty. Vzorem mu mohly být jiné známé fotbalové veličiny, které do padelu investovaly – zejména Zinédine Zidane nebo Zlatan Ibrahimović. Výstavba padelových kurtů se totiž vyplácí – zabírají výrazně méně místa než tenisové dvorce, jejich provozovatelé však mohou díky převisu poptávky na straně padelové komunity zpravidla požadovat vyšší nájemné. V roce 2024 existovalo ve více než 110 zemích světa přibližně 40 000 padelových kurtů pro více než 25 milionů aktivních hráčů a hráček – i to je důvod, proč se tento sport již nyní považuje za kandidáta v rámci další vlny rozšíření olympijského programu po hrách v Los Angeles v roce 2028. Přestože trh s padelovým vybavením po vstupu velkých značek jako *Adidas*, *Head* nebo *Babolat* opět citelně oslabil, dosahuje objemu téměř 2 miliard amerických dolarů a roste tempem asi 22 % ročně.¹²

Možná bychom mohli argumentovat, že rozmach obou sportů těžil především z oné náhodné mimořádné události v podobě pandemie koronaviru. Jenže pickleball i padel se nezadržitelně rozvíjely i v dalších dvou letech, a to z dobrých důvodů. V první řadě profitují ze snadné přístupnosti. Společenské sporty – tedy sporty, které nelze provozovat individuálně – se mohly dlouhou dobu pěstovat výlučně v podobě klubových sportů. Dokonce i v tenise nebo golfu se člověk časem neobešel bez členské karty, a protože sportovní kluby byly neefektivnější platformou pro setkávání lidí a seznamování, lidé to ani jinak nechtěli. Jenže vlivem internetu a všeobecného zrychlení našeho životního stylu se zejména mladší cílové skupiny nechtějí vázat, nechtějí být svazovány fixními tréninkovými časy nebo ročními členskými příspěvky. Padel a pickleball mají i další výhody, které jdou ruku v ruce s moderní dobou: Protože svou hlavní fázi růstu zažily teprve nedávno, nestačily se v nich vybudovat žádné zkonstatěle struktury, ani nemají podobu zastaralých svazů s přestárlými

činnovníky. I jejich organizace funguje jinak: hráči padelu nepotřebují lokální klubovnu s nástěnkou, ke komunikaci využívají celosvětové aplikace typu *Playtomic*. Mohou si tímto způsobem nejen rezervovat kurty, ale také hledat nové spoluhráče a nechat si zhodnotit svou hru speciálním algoritmem. Sport i komunita rostou virálně i organicky, bez nákladné infrastruktury náročných kampaní nebo strukturální závislosti na svazech a úřadech. Tyto instituce budou muset takové nízkoprahové formy uspořádání nejen akceptovat, ale samy si je osvojit. Šikovně využitá nezávislá platforma může představovat praktický předstupeň ke konvenčnímu členství ve spolku. V opačném případě ztratí zkostnatělé svazy své aktivní členy ve prospěch agilnějších, čistě komerčních projektů.

I když se pickleball a padel chápou jako samostatné sporty, jejich příbuzné rysy s tenisem jsou nepřehlédnutelné. Takový vývoj však není u tradičních sportů ničím novým, stejně jako jejich proměna v nové, stravitelnější odnože. Tehdejší světová ragbyová federace IRB například v roce 1999 zavedla *World Rugby Sevens Series*, dnes uznávanou soutěž, aby zvýšila své šance na přijetí do olympijského programu. Tato kompaktnější (pouze sedm hráčů v týmu místo patnácti) a rychlejší (dvakrát sedm minut místo dvakrát čtyřiceti) herní varianta přitom existuje již od konce 19. století. Díky většímu prostoru na hřišti to přispělo nejen k velkolepějším herním situacím, ale v tomto formátu se také snadněji sestavují týmy a pořádají turnaje, což zase usnadňuje organizaci menším národům. Ekonomicky výhodnější podmínky pořádání takových soutěží vedly ruku v ruce s rostoucí mezinárodní oblibou v roce 2009 k zařazení mužské kategorie do olympijského programu; v roce 2016 následovala i ženská kategorie.

Podobný vývoj dnes zažívá i kriket. Klasická verze, tzv. test kriket, ve které se zápasy táhnou celých pět dní, je postupně vytlačována hned několika komprimovanými herními typy. Formát T20 v délce

tří až čtyř hodin pomáhá nejen rychleji etablovat tento sport na mladých trzích, jako je Německo nebo USA, ale stal se také základním kamenem úspěchu soutěže *Indické Premier League*. Soutěž, kterou v roce 2007 založil Lalit Modi, syn indického průmyslníka a miliardáře Krishana Kumara Modiho, se v rekordně krátkém čase vyvinula v druhou nejhodnotnější sportovní ligu světa hned po NFL. Herní

V roce 2023 hlásila	varianta T20 se mezitím prosadila i v Jihoafrické republice, Pákistánu nebo Austrálii.
Mezinárodní federace	Úpravy v americkém fotbalu mají naproti tomu jiné důvody. Neuropatolog Dr. Bennet Omalu v roce 2005 odhalil u zemřelých hráčů NFL chronickou traumatickou encefalopatii (CTE) – onemocnění způsobené opakovanými
amerického fotbalu (IFAF)	
20 milionů příležitostných	
hráčů ve 100 zemích světa.	

mi údery do hlavy, mezi jehož příznaky patří ztráta paměti, deprese a agresivní chování. NFL zpočátku souvislost mezi fotbalem a CTE popírala, pod tlakem vědeckých studií a žalob bývalých hráčů však nakonec ustoupila. V roce 2016 vedení oficiálně uznalo souvislost mezi americkým fotbalem a CTE a vyplatilo postiženým hráčům a jejich rodinám odškodné přesahující miliardu dolarů. Kromě toho byla schválena nová pravidla: byl zakázán úmyslný kontakt helmy na helmu, startovní pozice při výkopu se posunula dopředu, aby se omezily srážky ve vysoké rychlosti, byla formulována pravidla pro „fair catch“ a také se zakázaly nebezpečné zákroky (např. horse-collar tackle nebo blindside blocks). Takzvaní „concussion spotters“ (odborníci s kvalifikací k odhalení otřesu mozku) u postranní čáry dohlíží na nebezpečné hity, NFL a NCAA (univerzitní liga) omezily počet tréninků s plným kontaktem a nové analýzy provedené s podporou umělé inteligence umožňují přesněji dlouhodobě sledovat hráče fotbalu. Na trh také přišly zcela nové helmy s lepším tlumením nárazů a senzory pro sledování síly úderu. Upravena byla i konstrukce ramenních chráničů, aby se energie nárazu rozkládala

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy ***Budoucnost sportu***.
Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.